

ŽELEZARNA JESENICE informator

Jesenice, 7. januarja 1992

Štev.: 1/II

Končano je eno najtežjih poslovnih let Železarne Jesenice

Ko smo vstopali v poslovno leto 1991, nismo bili optimisti, saj smo se zavedali, da nismo uspeli pokriti izgube iz preteklega obdobja, niti oskrbeti zadostnih sredstev za kolikor toliko normalno oskrbo. V novo leto smo nesli neporavnane obveznosti za oskrbo z energijo, do prispevkov iz osebnega dohodka in dolgoročni kreditov. Nismo bili oskrbljeni z osnovnimi surovinami niti nismo imeli večjih zalog polizdelkov.

V leto 1991 smo startali le z voljo in prepričanjem, da smo sposobni premagati tudi nepremagljive ovire, če izkoristimo vse načrtovane rezerve in dočakamo realizacijo obljub na osnovi sprejetih sanacijskih načrtov; predvsem obljube po finančni sanaciji in prevzem bremen iz preteklega razvoja, ki niso bila ustrezno rešena dotlej in ki naj bi jih rešili v daljšem obdobju preko javnega dolga in z delnim prenosom na banke in poslovne partnerje.

Najhujši nasprotnik nam je bil predvsem čas. Veljavna zakonodaja je zahtevala, da moramo deblokirati tekoči račun najpozneje v 60 dneh ali pa sprejeti proceduro stečajnega postopka.

Postali smo specialisti za deblokade, tako da so nas drugi, ki so se prvič znašli v tej neprijetni vlogi, prosili za nasvet. Nikomur ga nismo odrekli, le sebi smo vse teže in teže našli ustrezno rešitev, saj tista najnormalnejša - pridobiti zadostna sredstva za deblokado - enostavno ni bila mogoča.

Omejevali smo porabo do mej, ki bi bile pred letom težko razumljive, in s tem blažili krizo. Hrhod je bil in je še vedno le v globalni in celoviti rešitvi vseh poglavij sanacijskega načrta znotraj Železarne in izven nje.

V svojih naporih in iskanjih rešitve smo dosegli dogovor z vlado Republike Slovenije, da vsa svoja sredstva prenesemo v njeno

upravljanje. S tem smo 15. marca postali državno podjetje. Država Slovenija pa naj bi rešila glavne finančne probleme, pod pogojem, da uredimo svoje poslovanje v smeri sodobne organizacije in v obsegu, ki je za naše pogoje najprimernejši. S tem dejanjem Železarna Jesenice ni bila več samoupravno organizirana. Po štiridesetih letih samoupravljanja smo postali družba z omejeno odgovornostjo, ki jo upravlja upravni odbor. Ta sprememba je prišla tako naglo, da se nismo uspeli niti dostojno spomniti vseh pozitivnih stvari, ki smo jih dosegli na samoupravnem način, in se dostojno zahvaliti vsem stotinam delavcev, ki so aktivno sodelovali v tem procesu. Naj mi bo dovoljeno, da ob tej priložnosti popravim to pomanjkljivost in se zahvalim vsem sodelujočim v tem procesu upravljanja podjetij z zagotovilo, da bo to obdobje ostalo zapisano v zgodovini Železarne kot tisto, v katerem je bil vedno cilj biti boljši in primernejši konkurenci in v katerem smo z urnim delom in upravljanjem razvili Železarno v podjetje, ki je sposobno sprejeti izziv modernega časa. Ne poudarjamo napak - kdo jih ne dela - poudarimo dobre odločitve in jih uporabimo tudi v prihodnje!

Dogovorili smo se, da bistveno povečamo produktivnost, sprejeli smo novo mikroorganizacijo z bistveno manjšim številom delavcev. Pripravili smo socialni program in se lotili najprimernejšega realiziranja tega programa. Ker smo sočasno naleteli na problem zmanjševanja tržnega povpraševanja in vse težjo oskrbo, je bilo ob naglem padanju obsega proizvodnje nujno večje število delavcev (do 1400) pošiljati na začasno čakanje na delo.

Vse naše aktivnosti in apele so privedli le do tega, da je bil sprejet republiški dogovor, po katerem za večja podjetja ni bilo več potrebno deblokirati žiro računa vsaj enkrat v šestdesetih dneh. To je po eni strani nekoliko zmanjšalo psihološko obremenitev in tudi stroške, saj ni bilo več potrebno zadolževanje za vsako ceno in s tem prelivanje sredstev k tistim, ki so si že tako ali tako odrezali boljši kos od skupne pogače. Po drugi strani pa to predstavlja nevarnost nekontrolirane potrošnje in vse hitrejšega tonjenja že tako navrtane ladje.

Vse bolj je bilo prisotno vprašanje, kako zagotoviti najosnovnejše surovine, energente in sredstva za plače, čemu nameniti preskromna sredstva, ki so v vse manjšem obsegu pritekala na naš žiro račun, ali jih je bilo možno na druge načine koristno uporabiti.

Dolgovi naših kupcev so vsa leta kljub obupnim poskusom izboljšanja stanja z večjo prisotnostjo na tržišču in tudi z ustavljanjem dobav kupcem, ki niso vselej kolikor toliko poravnali svojih obveznosti, še vedno naraščali. Kar pol leta je trajalo, da je tržišče spoznalo, da to ni naša kaprica temveč poslovna nuja.

Včasih se vprašam, ali smo naredili poslovno napako, ko smo se odločili, da glede na socialno stanje zaposlenih vsak mesec naprej zagotovimo sredstva za plače pred sredstvi za proizvodnjo. S tem smo sicer izpolnili osnovna pričakovanja zaposlenih, nismo pa dosegli, da bi nas okolica bolje razumela in pospešila realizacijo že dogovorjenega.

Šele v drugem polletju se je republiški proračun bolj vključil v reševanje socialne problematike z nakazovanjem sredstev za dokupe let in odpravnine. S tem je doseženo več ciljev hkrati: večje število zaposlenih na najprimernejši način rešuje svoj zaposlitveni problem, masa osebnih dohodkov, ki je limitirana, tako ostaja manjšemu številu zaposlenih in omogoča vsaj nekaj višji nivo OD, kot bi sicer bil, omogočena je hitrejša realizacija nove organiziranosti in s tem izboljšana možnost preživetja. Ko se ob mesečnem izplačilu OD jezimo na državo in vse okoli nas, je prav, da se tega dejstva s hvaležnostjo zavemo.

Črna politični dogodki leta 1991 niso mogli mimo Železarne. Napore Slovenije za popolno samostojnost in vključevanje v Evropo smo pozorno spremljali in dajali kar se da velik prispevek temu cilju. Cena je že doslej velika, pa vsi računi niso poravnani niti ne v celoti izstavljeni. Kakor koli že je vsaj tretjina proizvodnje v vseh obdobjih šla na jugoslovanski trg izven Slovenije. Ta trg tudi ni bil najslabši. Če drugo ne, je bilo mogoče na njem nabavljati večje količine osnovnih surovin in reprovmaterialov. Slovenska pomlad je povzročila neprijetne reakcije drugega dela Jugoslavije, kar je vse bolj rahljalo poslovne vezi in jih na koncu praktično ustavilo. Ni enostavno prenesti tolikšnih tržnih nihanj, če pa gre pri tem tudi za očitno nagajanje, je problem še težje rešljiv. Odgovor je sicer na dlani - intenzivno se moramo preusmeriti na druga, predvsem evropska tržišča. To je lažje reči kot storiti, saj se je tudi stara dama Evropa v prvem trenutku uprla našim naporom, da bi tja prodali večje količine našega blaga in še dosti političnih in gospodarskih potez bo potrebno za realizacijo naših usmeritev.

In ko bo vse lepo urejeno, bo treba spoznati tisto, o čemer govorimo že nekaj let. Evropa ne potrebuje presežkov blaga, potrebuje le kvalitetne izdelke v natančno določeni količini in rokih. Tu bo naše polje, na katerem bomo uspeli, ali pa za vedno pokopali nade po obstoju in razvoju.

Ko preletavam dogodke minulega leta, ne morem mimo junijske vojne. Ta je bila tudi neposredno ob naši železarni. Ponosen sem na obnašanje vseh zaposlenih v teh kritičnih dneh. Danes ni toliko pomembno, ali smo v direktnih vojnih aktivnostih ravnali najprimerneje ali bi lahko bili še boljši. Nesporno je dejstvo, da nam ne bo treba biti nerodno pred zgodovino. Vedeli smo, kaj je naša dolžnost, in opravili smo jo dostojno. Srečen sem, da mi ob tej priložnosti ni potrebno naštevati števil o ranjenih in večji materialni škodi in da mi lahko s hvaležnostjo spomnim vseh nerazstranih postavljalcev barikad, kakor tudi delavcev pri napravah v najkritičnejših trenutkih. Ponosen sem na kolektiv, ki niti za trenutek ni izgubil vajeti iz rok in je v celoti uspel obvladati situacijo. Lahko bi s Prežernom dejat "Strahljivca v celim ni imel števila."

Še en dogodek je vezan na vojne dni. To so nesrečni odpadki, ki so za več kot pol leta obtičali na naših tirih. Mnogo smo stali, da so danes varno spravljani in pripravljeni za transport in končno uničenje. Nekdo v Sloveniji je to moral storiti. Če se je kdo v tem času bal za svoje zdravje, se mi ob tej priliki opravičujem in zagotavljam, da bo problem dokončno urejen. Bolj v tolažbo pa naj bo informacija, da so sredstva, ki smo jih s tem pridobili, pomagala reševati oskrbo v najbolj kritičnih trenutkih.

Ob vsem navedenem, ki predstavlja le vrh ledene gore problemov v minulem letu, je logično, da nismo uspeli doseči ne količine ne vrednosti proizvodnje iz preteklega obdobja ali načrtovane za leto 1991. Izpad je dosegel strahotnih 40 %. Le skrajnemu varčevanju z materiali, energijo ter praktično ustavljenim naložbam lahko pripišemo dejstvo, da rezultat ni še slabši.

Razlika med direktnimi stroški in vrednostjo prodanega blaga (cash flow 1) je celo pozitivna. V posameznih mesecih dosegamo celo dobiček 1. Ta je pred pokritjem finančnih stroškov. Le-ti pa so pred finančno sanacijo enostavno previsoki, da bi jih zmogli. Tega ne bi dosegli niti ob 100 % proizvodnji, saj bi v tem primeru morali najeti še večje kredite za obratna sredstva, stroškov kapitala pa nam ne bi uspelo v celoti vgraditi v prodajne cene.

Ta trditev je podkrepljena z ugotovitvijo, da naši kupci še vedno ne uspevajo redno poravnati svojih obveznosti.

Če se ta situacija ne bo izboljšala, je možno samo povečanje cen, kar pa pelje v nerešljiv problem hiperinflacije in ga zato ni primerno forsirati, ali povečati izvoz in financiranje na tujih tržiščih, kar se v tem trenutku kaže kot najboljša rešitev. Nekaj potez v tej smeri je narejenih z direktnimi poslovnimi stiki s tujimi partnerji in asociacijami ob upoštevanju skupnih podjetij v tujini.

S tem sem se dotaknil še ene značilnosti v minulem letu. To je priprava na organizacijsko spremembo, ki naj bi se uveljavila z začetkom leta 1992. Bolj se moramo približati našim potrošnikom in ugodneje nabavljati strateške surovine in energetske medije. Ustanavljanje več samostojnih družb znotraj vmesnega holdinga je samo okvir in način za lažje doseganje tega cilja. Sama organizacija pa ne bi prinesla bistveno boljših rezultatov, če tega ne bomo dosegli z večjim angažiranjem vseh sposobnih in delavnih ljudi. To pa naj bi ta organizacija, ki daje bistveno večjo svobodo in odgovornost posameznim družbam, tudi omogočila.

Tudi povezovanje v sistem Slovenskih železarn bo modernizirano in pod novim vodstvom daje nov zagon in s tem nekaj več možnosti za uspeh. Če drugega ne, so vsaj možnosti za končno večje vključevanje države in tujkega sistema bolj osnovane in realne, saj z novo organiziranostjo izpolnjujemo eno glavnih zahtev Pogodbe o podpiranju, to je notranja konsolidacija.

Doseženi rezultat v letu 1991 nas ne more zadovoljiti, saj ne omogoča ne razvoja ne solidnega plačila za opravljeno delo. Kaže pa, da smo dovolj žilavi za čas, ko nam bo omogočen enakopraven nastop v krogu pravih konkurentov. Obljubljena pomoč države in ne nazadnje pričakovano priznanje samostojnosti Slovenije in njeno vključevanje v Evropo osta zvezni vodnici v novem letu.

Vsem zaposlenim se ob tej priložnosti zahvaljujem za prispevek k reševanju problemov v letu 1991 in

*Vam želim
SREČNO IN ZDRAVO LETO 1992*

*Glavni direktor
Boris Bregant, dipl. ing.*

Pantzovo nagrado prejel Franc Vičar

23. decembra lani so na razširjenem kolegiju Železarn Jesenice slovesno podelili Pantzovo nagrado in nagrado Novator leta.

Pantzovo nagrado so podelili Francu Vičarju, dipl. inž., za njegov ustvarjalni prispevek k razvoju metalurške tehnologije na področju hladne predelave.

V Železarni se je zaposlil leta 1956 kot drugi asistent in pod mentorstvom našega znanega strokovnjaka na tem področju dipl. inž. Miroslava Nikolića začel spoznavati tehnologijo hladne predelave. S številnimi inovacijami je spodbujal sodelavce k sodelovanju pri večji in bolj kvalitetni proizvodnji ter si pridobil njihovo spontano zaupanje.

Uvedel je nove tehnologije kot so hladno valjanje širokih trakov na Siemens ogroldju ter uvajanje in vodenje žarilnih naprav pod zaščitno atmosfero (zvonaste in konti peči) s posebnostmi, ki jih do takrat v Železarni nismo poznali.

Leta 1961 je postal obratovodja žicarne in pričel uspešno sodelovati s Šefom predelovalnih obratov, ko sta tehnološko reorganizirala žičarno; s prerazporeditvijo strojev sta pridobila prostor za nove stroje, ki so bili podlaga za kvalitetno vlečenje patentirane žice. To je bil izdelek, ki ga je Franc Vičar uspešno osvajal in je bil v tistem času tehnološko najzahtevnejši in izredno iskan izdelek z visoko tržno ceno.

Pod njegovim vodstvom je bila uvedena tehnologija polnega pocinkanja patentirane žice z doseganjem visokih gramatur cinkove prevleke na kvadratni meter površine žice. V tem času je bila osvojena tudi izdelava dinamo hladnovaljanih trakov in nova kvaliteta elmag. Izdelana je bila prva VAC žica, s povsem domačo tehnologijo in na domačih strojih.

Ob vseh tehnoloških napredkih v jeseniški hladni valjarni in žičarni je od leta 1969 do 1973 vodil vse predelovalne obrate. Po reorganizaciji v temeljne organizacije pa je deset let delal na področju investicijskega razvoja predelovalnih obratov. Večjih investicij zaradi združevanja sredstev za nove gradnje ni bilo, zato je bila šele v zadnjih letih realizirana nova tužinica, ki jo je pričel Franc Vičar in jo nato predal mlajšim kolegom.

Po ustanovitvi ekonomske tržne enote Okrogli program leta 1987 je Franc Vičar prevzel vodenje tega področja do odhoda v pokoj.

Ena od njegovih strokovnih vrlin sta tudi občutek in dar za ustvarjanje delovnega in zaupnega vzdušja med sodelavci in strokovnjaki, kar se kaže tudi v proizvodnih uspehih in strokovnem napredovanju mladih sodelavcev.

Veliko zaslug ima tudi za strokovno in organizacijsko delo v jeseniškem Društvu metalurgov in tehnikov. Bil je eden od ustanoviteljev društva, v katerem je mnogo let opravljal različne funkcije od člana odbora, tajnika društva do predsednika.

Iskreno čestitamo!

Nagrada Novator leta za leto 1990

je Komisija za pospeševanje inoviranja podelila avtorjem tehnične izboljšave z naslovom "Uvedba kontrole ležajev opornih sklopov ogrodja ZRM glede na vgradno višino". Avtorji so Matija Urh, Marjan Kramar in Vojko Bernardi.

Komisija je menila, da inovacijski prihranek ni edini in odločujoč kriterij pri podelitvi nagrade, zato je pri izboru upoštevala najprej izvirnost in ustvarjalni prispevek, šele nato pa finančni učinek inovacije.

Ogrodje ZRM je mnogovaljično. Za prenašanje sile valjanja na monoblok služi osem opornih sklopov, na katerih so vgrajeni po štirje ležaji v funkciji valjičnice. Željena je čim bolj ravna podpora linije ležajev. Zaradi tehnologije izdelave ležajev oziroma kasnejšega prebrusenja vedno prihaja do razlik v vgradni višini, kar pomeni neenakomerno obremenjene ležaje v liniji.

Zaradi vgraditve podpornih ležajev ZRM brez predhodnih meritev v neoptimalni liniji v podporni sklop je pogosto prihajalo do uničenja in posnetja zunanjih obrobov posameznih podpornih ležajev. Poleg prekinitve delovnega procesa valjanja to povzroča tudi materialno škodo in terja veliko naporov za vzpostavitev prejšnjega stanja. Zaradi vpliva neenakomernih obremenitev v liniji valjev in v obodu ogrodja nastaja škoda tudi na drugih vmesnih valjih.

Problem se pokaže predvsem v številu prebrusenj ležajev in drugih vmesnih valjev ter pri njihovi porabi na enoto izvaljene pločevine.

Po uvedbi merjenja vgradne višine ležaja in razporejanju ležajev v optimalno linijo glede na nove izmere oziroma kvaliteto prebrusenja so avtorji dosegli:

- petmesečno obratovanje ogrodja ZRM brez uničenega ležaja;

- petmesečno obratovanje ogrodja brez posamično posnetega ležaja;

- posnetja ležajev so enakomerna na vseh štirih pozicijah sklopa, to pa je posledica motenj pri valjanju (potrditev sistema merjenja in optimalnega razporejanja);

- s sistematičnim registriranjem meritev si omogočimo predstavbo o realnem stanju mer valjičnega podpora ogrodja ZRM in vplivu kvalitete prebrusenja na možne nenormalne poškodbe ležajev;

- omogočena je realna kontrola kvalitete ležajev in kvalitete prebrusenja (koničnost, vgradna višina, brusina rebra);

- omogočeno je razporejanje ležajev v smislu zmanjšanja napak, nastalih pri prebrusenju.

Iskreno čestitamo!

Tečaj alpskega smučanja

Podjetje Rekreativna organizira tečaje alpskega smučanja za otroke od 6. leta dalje in odrasle v času zimskih počitnic od 3. do 7. februarja na smučiščih Zatnika in Črnega Vrha.

Tečaj bo organiziran pod strokovnim vodstvom vadiateljev in učiteljev smučanja.

Cena za nadaljevalni tečaj na Črnem Vrhu je 3.800 SLT. Odhod avtobusa ob 8.30 izpred Čufarja, povratek predvidoma ob 17. uri. V ceno so vključeni: avtobusni prevoz, dnevna vozovnica, enolončnica in strokovno vodstvo.

Cena za začetni in nadaljevalni tečaj na Zatniku je za otroke do 10 let 2.600 SLT, za odrasle pa 3.000 SLT. Odhod avtobusa je ob 8.30 izpred Čufarja, povratek predvidoma ob 15.30. V ceno je vključeno: avtobusni prevoz, dnevna vozovnica, enolončnica in strokovno vodstvo.

Prijave z ustreznim vplačilom sprejema podjetje Rekreativna (tel. št. 81 441, int. 31 13) do 30. januarja.

MOŽNOST PLAČILA NA TRI ČEKE!

Interne informacije Informator izdaja
Železarna Jesenice.

Ureja jih Lili Jana Kos.
Tel. štev. uredništva je 22 71.